

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายจิรนิติ หะวานนท์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๑๒/๒๕๖๖

เรื่องพิจารณาที่ ๑๕/๒๕๖๖

วันที่ ๒๓ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง { ศาลอุทธรณ์ภาค ๖ ผู้ร้อง
- ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ หรือไม่

ความเห็น

คดีนี้ ศาลอุทธรณ์ภาค ๖ ส่งคำโต้แย้งของจำเลยในคดีอาญาหมายเลขแดงที่ ๖๕๒/๒๕๖๖ ของศาลอุทธรณ์ภาค ๖ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖ หรือไม่ ขอให้พิจารณาถึง พักงานอัยการยื่นฟ้องจำเลยในความผิดฐานพราดผู้เยาว์ จำเลยให้การรับสารภาพ ขอให้ศาลรอกการลงโทษ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๑๙ วรรคหนึ่ง จำคุก ๒ ปี จำเลยให้การรับสารภาพ มีเหตุบรรเทาโทษ คงจำคุก ๑ ปี แต่จำเลยเคยได้รับโทษจำคุกมาก่อน ซึ่งมีโทษความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ หรือเป็นโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน ศาลไม่อาจรอกการลงโทษจำคุกได้ จำเลยอุทธรณ์ขอให้รอกการลงโทษ คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาอุทธรณ์ จำเลยยื่นคำร้องพร้อมความเห็นที่ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง มีเนื้อหาจำกัด การใช้ดุลพินิจของศาล เป็นการบังคับให้ศาลตีความเป็นอื่นไม่ได้นอกจากต้องพิพากษาลงโทษจำคุก แต่เพียงสถานเดียว แม้ว่าจำเลยจะมีโอกาสได้รับประโยชน์จากบทบัญญัติดังกล่าว ศาลควรคำนึงถึง เหตุปัจจุบันมาประกอบการบังคับใช้กฎหมายเป็นลำดับแรก ไม่ใช่ นำความผิดในอดีตซึ่งไม่อาจแก้ไขได้

มาเป็นเงื่อนไขแรกในการใช้ดุลพินิจเพื่อรอกการลงโทษ เป็นการเพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุไม่ได้สัดส่วนกัน ชัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖

เห็นว่า การลงโทษจำคุกเป็นการจำกัดเสรีภาพของบุคคลผู้กระทำความผิดอาญาที่มีความร้ายแรง เป็นภัยต่อความสงบสุขของสังคม การจำคุกบุคคลที่กระทำความผิดอาญาดังกล่าวเป็นการควบคุมไม่ให้ผู้กระทำความผิดมีโอกาสกระทำความผิดต่อบุคคลอื่นในสังคมอีก เพื่อคุ้มครองบุคคลที่เป็นพลเมืองดีในสังคมให้อยู่เป็นปกติสุข แม้ในทัณฑสถานมีกระบวนการแก้ไขฟื้นฟูความประพฤติของผู้กระทำความผิด แต่มีความเสี่ยงจากการที่ผู้กระทำความผิดต้องถูกควบคุมร่วมกับนักโทษอื่น ทำให้มีโอกาสเรียนรู้ที่จะดำรงชีวิตอย่างอาชญากร อีกทั้งการถูกจำคุกในทัณฑสถานทำให้ถูกรับว่าเป็นอาชญากร ยากที่จะได้รับการยอมรับกลับสู่สังคมหลังจากพ้นโทษ การรอกการลงโทษเป็นมาตรการให้แก่บุคคลที่กระทำความผิดและควรถูกลงโทษจำคุก ให้อย่างไม่ต้องรับโทษจำคุก เป็นกระบวนการทางกฎหมายที่ให้โอกาสแก่ผู้กระทำความผิดอาญาที่ไม่ได้เป็นผู้กระทำความผิดโดยสันดานหรือไม่ได้ทำความผิดร้ายแรงให้มีโอกาสกลับตัวเป็นพลเมืองดีของสังคมต่อไป โดยมีมาตรการคุมความประพฤติซึ่งเป็นวิธีการแก้ไขฟื้นฟูความประพฤติของผู้กระทำความผิด โดยไม่ต้องถูกควบคุมในทัณฑสถาน ไม่เสี่ยงต่อการอยู่ร่วมกับนักโทษอื่นและเรียนรู้ที่จะดำรงชีวิตอย่างอาชญากร ทั้งไม่มีตราบาปว่าเคยถูกจำคุก การรอกการลงโทษบุคคลใดเป็นกระบวนการภายหลังศาลมีคำวินิจฉัยแล้วว่า บุคคลนั้นเป็นผู้กระทำความผิดอาญาร้ายแรงที่จำเป็นต้องระวางโทษจำคุก แต่มีเหตุผลเพียงพอที่ควรให้โอกาสกลับตัวเป็นพลเมืองดีโดยประมวลกฎหมายอาญากำหนดเหตุไว้ตามมาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง ซึ่งบัญญัติว่า “ผู้ใดกระทำความผิดซึ่งมีโทษจำคุกหรือปรับ และในคดีนั้นศาลจะลงโทษจำคุกไม่เกินห้าปีไม่ว่าจะลงโทษปรับด้วยหรือไม่ก็ตามหรือลงโทษปรับ ถ้าปรากฏว่าผู้นั้น

(๑) ไม่เคยรับโทษจำคุกมาก่อน หรือ

(๒) เคยรับโทษจำคุกมาก่อนแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ หรือเป็นโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือ

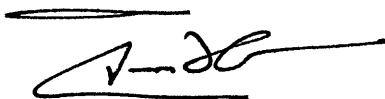
(๓) เคยรับโทษจำคุกมาก่อนแต่พ้นโทษจำคุกมาแล้วเกินกว่าห้าปี แล้วมากระทำความผิดอีก โดยความผิดในครั้งหลังเป็นความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ ...”

การกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่เป็นเหตุที่เกิดขึ้นในอดีต เป็นหลักการมาตรฐานที่จะใช้พิจารณาว่า มีเหตุสมควรได้รับโอกาสหรือไม่ เนื่องจากหากผู้กระทำความผิดเคยถูกควบคุมในทัณฑสถานเคยอยู่ร่วมกับนักโทษอื่น อาจเรียนรู้การดำรงชีวิตอย่างอาชญากร และเคยต้องตราบาปว่าเคยถูกจำคุกก็ไม่มีประโยชน์อันใดที่จะให้โอกาสรอกการลงโทษหรือรอกการกำหนดโทษเพื่อหลีกเลี่ยงสถานการณ์ดังกล่าวอีก

การที่จำเลยอ้างว่าจำกัดการใช้ดุลพินิจของศาลให้ศาลตีความเป็นอื่นไม่ได้นอกจากต้องพิพากษา ลงโทษให้ถูกจำคุกแต่เพียงสถานเดียว โดยเห็นว่าควรให้ศาลคำนึงถึงเหตุปัจจุบันมาประกอบการบังคับใช้ กฎหมายเป็นลำดับแรก ไม่ใช่ นำความผิดในอดีตซึ่งไม่อาจแก้ไขได้มาเป็นเงื่อนไขแรกในการใช้ดุลพินิจ เพื่อรอการลงโทษ นั้น เห็นว่า เหตุปัจจุบันคือข้อเท็จจริงที่ฟังได้ว่า จำเลยกระทำความผิดอาญาที่ต้อง ระวังโทษจำคุก สมควรต้องรับโทษจำคุกโดยถูกควบคุมตัวในทัณฑสถานเท่านั้น การให้โอกาสจำเลย แก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมโดยการรอการลงโทษหรือการกำหนดโทษและใช้มาตรการคุมความประพฤติ ย่อมไม่เกิดประโยชน์อันใด ศาลจึงต้องให้น้ำหนักแก่การคุ้มครองบุคคลอื่นในสังคมที่มีสิทธิที่จะดำรงชีวิต อยู่ด้วยความสงบ

การบัญญัติเงื่อนไขที่จะให้รอการลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง ไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เป็นการเพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ ไม่กระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคล และมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับ แก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖

(นายจिरินติ หะวานนท์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ